

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ป่วยกับแพทย์

ความขัดแย้งกับมุมมองเชิงสังคม

สำนักวิจัยสังคมและสุขภาพ
Society and Health Institute

สำนักวิจัยสังคมและสุขภาพ สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์

ความขัดแย้งในระบบสาธารณสุข

เกิดได้ง่ายเพราะ:

- ความซับซ้อนของระบบและเนื้อหาของงาน
- ความไม่สมดุลของโครงสร้างความรู้และอำนาจ
- ค่านิยมและวัฒนธรรมที่แตกต่างหลากหลาย

Robson, R. and G. Morrison (2003).

ADR in Healthcare: The last big frontier? ACResolution, Spring 2003. p. 20.

ปัจจัยที่ทำให้การดูแลรักษาล้มเหลว

- จับประเด็นปัญหาผิด
- เข้าใจปัญหาไม่ตรงกัน
- มีโรคแต่ไม่มีความเจ็บป่วย
- เจ็บป่วยโดยไม่เป็นโรค
- ปัญหาคำศัพท์และภาษา
- รักษาไม่ได้ผลหรือผิดพลาด

ปัญหาคความขัดแย้งเกิดได้จากหลายมิติ

4

สาเหตุหลัก

ของความขัดแย้งในระบบสาธารณสุข

- ความไม่ไว้วางใจ
- ความรู้สึกไม่ได้รับความเป็นธรรม
- การใช้อำนาจของผู้นำบริการ
- ปัญหาการสื่อสาร

วันชัย วัฒนศัพท์ (2546) ความขัดแย้งในการบริการทางการแพทย์:
ทางออกแก่ผู้เสียหายหรือเจตย์โดยสันติวิธี สถาบันพระปกเกล้า www.kpi.ac.th

ระบบสุขภาพและการแพทย์ HEALTH and MEDICAL SYSTEM

● DISEASE THEORY SYSTEM

ระบบวิธีคิด =
ระบบทฤษฎีเกี่ยวกับโรคและสุขภาพ

● HEALTH DELIVERY SYSTEM

ระบบงาน = ระบบการดูแลรักษาสุขภาพ

ระบบวิธีคิดการแพทย์แบบแยกส่วน

- เน้นส่วนย่อย ไม่มององค์รวม
- สุขภาพคืออวัยวะที่ทำงานปกติ
- เน้นเหตุผลและการตรวจที่วัดได้
- สนใจกายไม่ใส่ใจกับความรู้สึก
- ขาดมิติทางวัฒนธรรมและจิตวิญญาณ

นำไปสู่ความขัดแย้งและความรุนแรงได้ง่าย

ความเป็นมนุษย์

สุนทรียภาพ

สันติภาพ

อิสราฟ

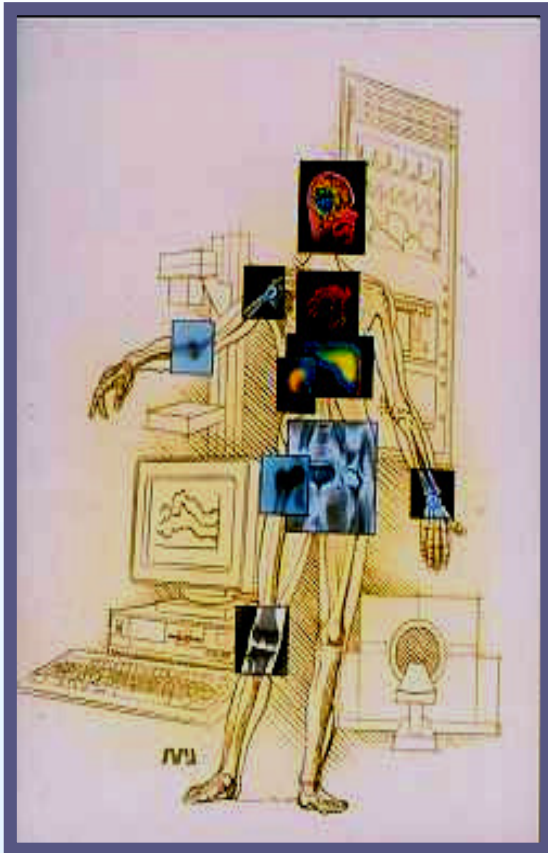
โรค

ความเจ็บป่วย

ความทุกข์

ขยายกรอบวิธีคิดเรื่องสุขภาพ

วิธีคิดและความรุนแรงเชิงโครงสร้าง ในระบบบริการทางการแพทย์

- วิธีคิดแบบแยกส่วนและกลไก
- อำนาจและวัฒนธรรมวิชาชีพ
- ระบบบริการที่แยกขาดจากชุมชน
- ระบบการจัดการสมัยใหม่
- ระบบทุนนิยมและความขัดแย้งทางผลประโยชน์

**ระบบวิธีคิดที่ขาดความละเอียดอ่อนนำมาซึ่ง
ความรุนแรงในระบบงานหรือระบบวิธีทำ**

Spiral of Negativity

วงวนแห่งอดีต

ความรู้

สัมผัสภาพ

ความรู้

สัมผัสภาพ

พฤติกรรม

พฤติกรรม

พฤติกรรม

ความขัดแย้งในระบบบริการทางการแพทย์

สุขภาพ สัมพันธ์กับความเป็นมนุษย์ ความท้าทายของสาธารณสุขสุดที่สยอง

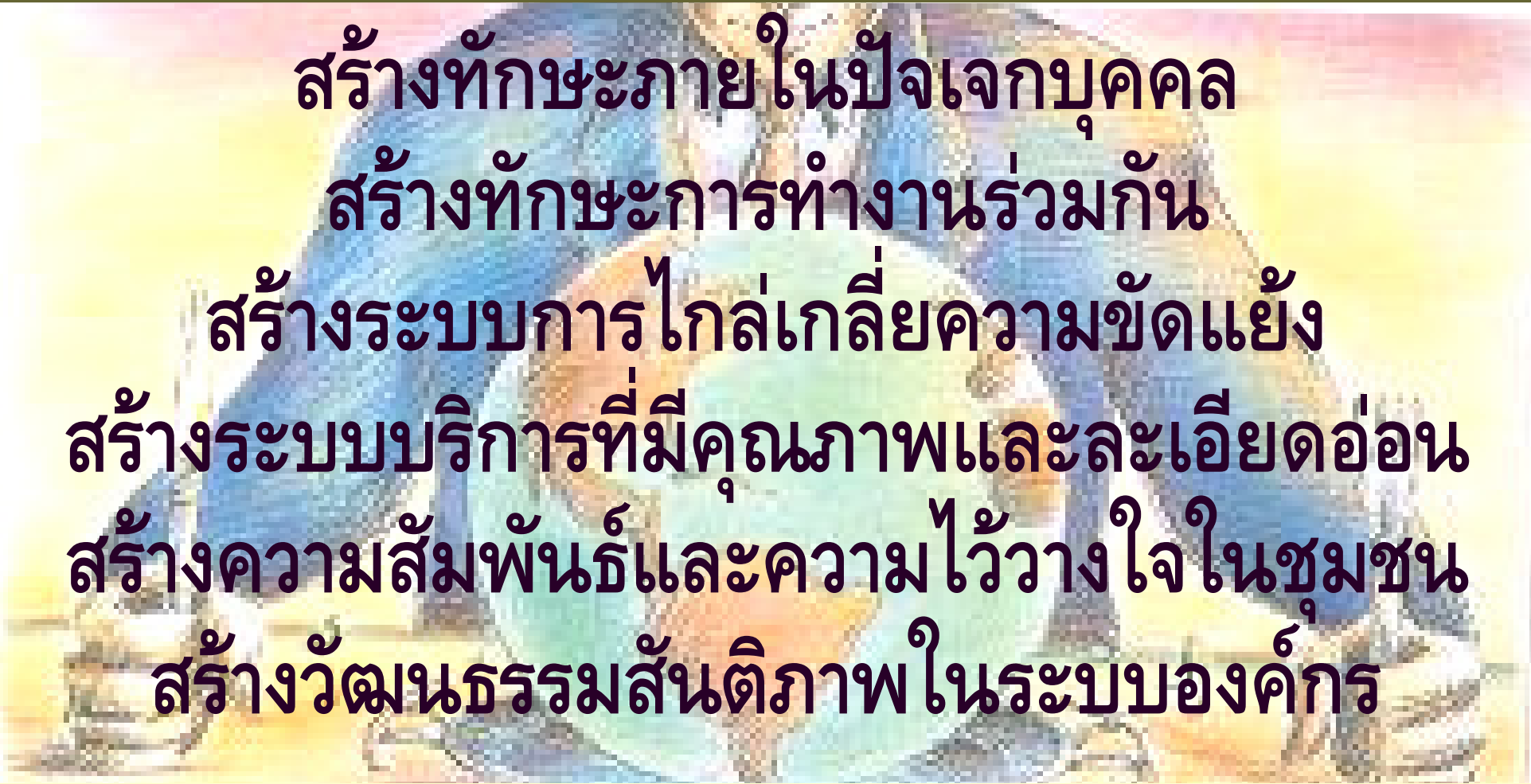
การสร้างระบบบริการสุขภาพ
ที่มีหัวใจความเป็นมนุษย์

ยุทธศาสตร์การเรียนรู้ร่วมกัน

เพื่อการสร้างสันติวัฒนธรรมในระบบสุขภาพ

- ศึกษาและเข้าใจวัฒนธรรมสุขภาพที่หลากหลาย
 - เรียนรู้การมองปัญหาจากหลายมุมมอง
 - ผสมผสานในการทำงานและการวิจัย
 - สร้างกลไกการไกล่เกลี่ยแบบสมานฉันท์
 - เรียนรู้การหาทางออกร่วมกันระหว่างเพื่อนร่วมงานและระหว่างหมอ-คนไข้-ชุมชน
- สร้างวัฒนธรรมการทำงานที่ให้โอกาสสันติวิธี

เป้าหมายการแก้ปัญหาคความขัดแย้ง และความรุนแรงในระบบสุขภาพ

สร้างทักษะภายในปัจเจกบุคคล
สร้างทักษะการทำงานร่วมกัน
สร้างระบบการไกล่เกลี่ยความขัดแย้ง
สร้างระบบบริการที่มีคุณภาพและละเอียดอ่อน
สร้างความสัมพันธ์และความไว้วางใจในชุมชน
สร้างวัฒนธรรมสันติภาพในระบบองค์กร

เหตุปัจจัยหลายระดับ

เป้าหมายหลายระดับ

What you are, the world is.

And without your transformation, there can be no transformation of the world.

**คุณเป็นอย่างไร โลกก็เป็นอย่างนั้น
หากไม่มีการเปลี่ยนแปลงในตัวคุณ
ก็ไม่ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงของโลก**

กฤษณะ มูรติ ปรัชญาเมธีชาวอินเดีย